

Jak citovat podle ČSN ISO 690:2022?

Martina Machátová

Poslední aktualizace: 18. prosince 2024

Nová norma z r. 2022

Věnuje pozornost více typům dokumentů než předchozí vydání.

Obsahuje řadu chyb, nepřesností a rozporů.

Některé kapitoly jsou příliš komplikované.

Základní příručka

FARKAŠOVÁ, Blanka; GARAMSZEGI, Tereza;
JANSOVÁ, Linda; KONEČNÝ, Lukáš; KRČÁL, Martin et
al. *Výklad normy ČSN ISO 690: účinné od 1. 12. 2022*. Online,
PDF. 1. vyd. Brno: Pracovní skupina ve spolupráci s portálem
Citace.com, 2023. Licence CC_BY 4.0. Dostupné z:
Citace.com, [https://www.citace.com/Vyklad-CSN-ISO-
690-2022.pdf](https://www.citace.com/Vyklad-CSN-ISO-690-2022.pdf). [cit. 2024-03-15].

Leták – citace jednotlivých typů dokumentů

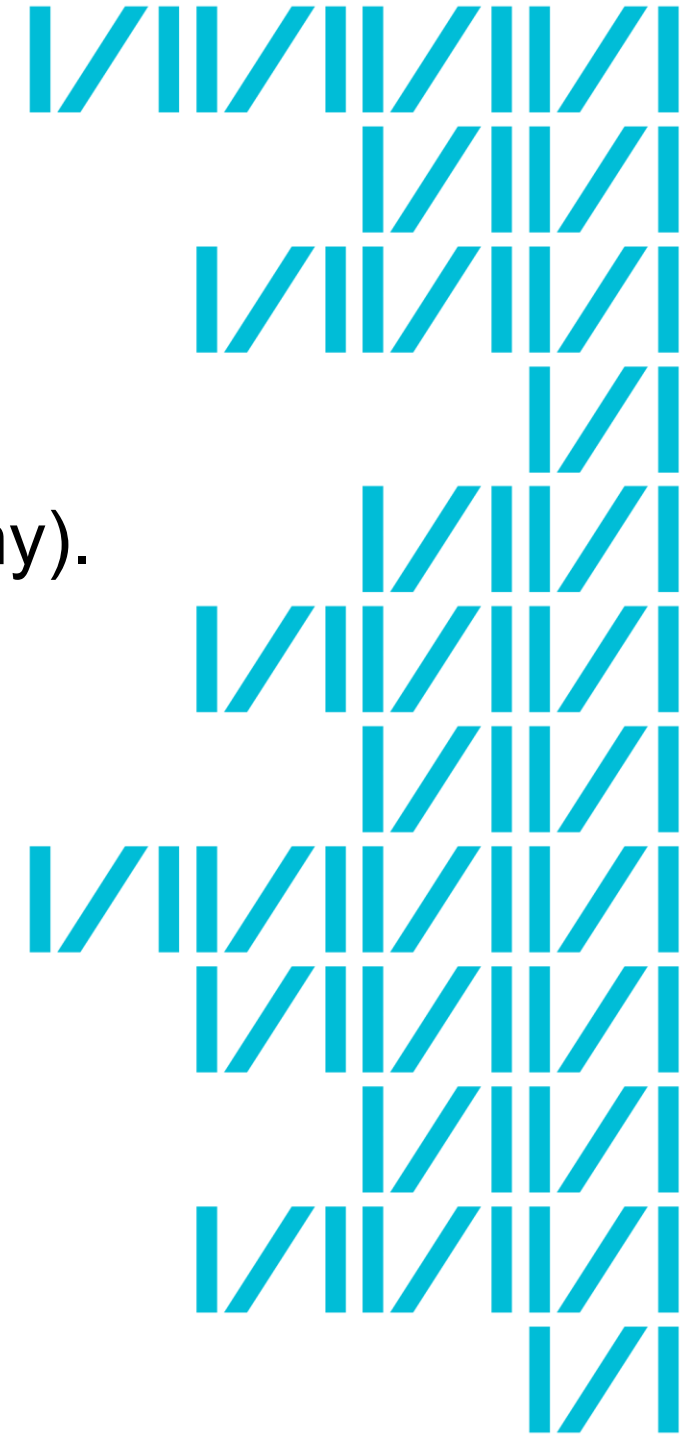
<https://doc-public.zcu.cz/rest/cmisis/document/workspace://SpacesStore/27abf537-e387-4eec-8d69-633365150329/content>

Tvůrce

Měl by být uveden co nejvýrazněji (velkými písmeny).

Může jím být:

- osoba,
- korporace.

Osobní jména

Uvést ve formě, v jaké jsou uvedena v citovaném informačním zdroji.

Jména uvedená v jiném písmu než v latince přepíšeme do latinky
– transliterace.

Více tvůrců

Tvůrci mohou být rozděleni podle své role na

- **hlavní**
(píšeme před názvem informačního zdroje
v invertované podobě – příjmení, křestní jméno),
- **vedlejší**
(píšeme za názvem v přirozeném pořadí – křestní
jméno, příjmení).

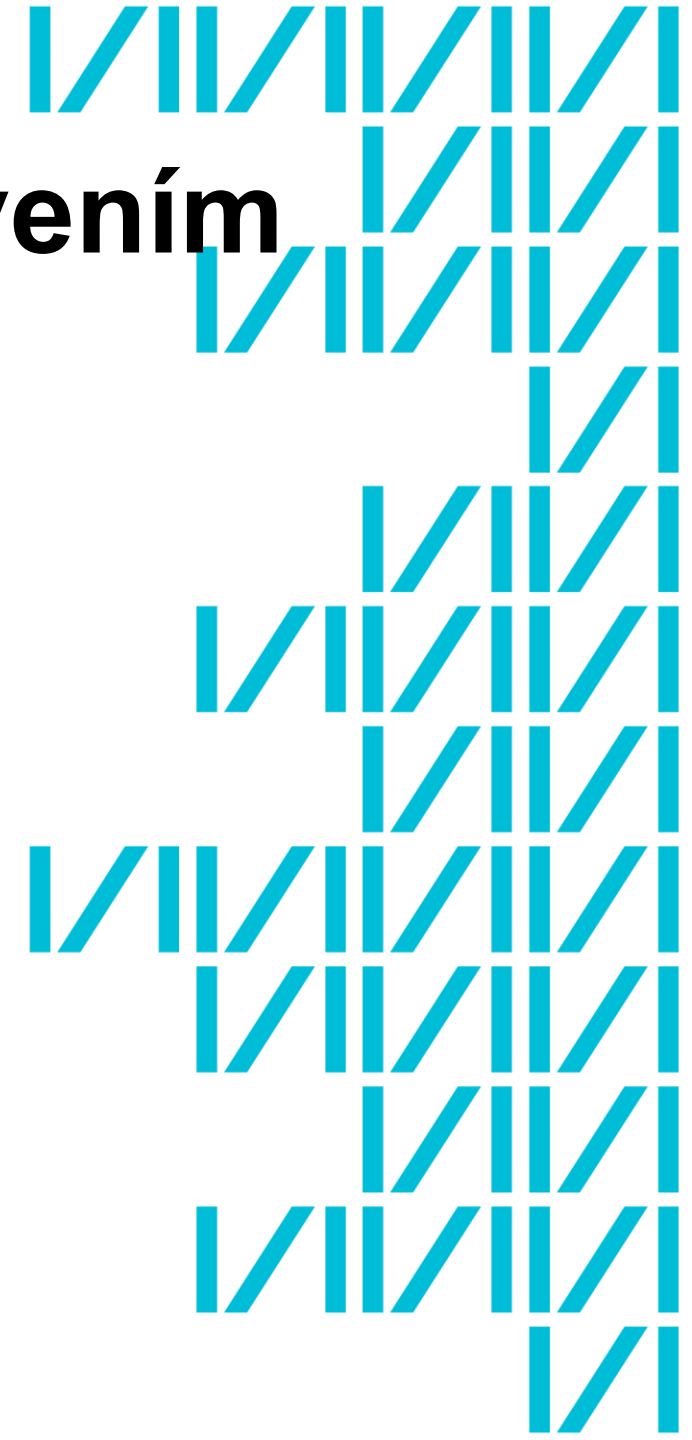
Více tvůrců se stejným postavením

Píší se v **invertované** podobě.

Jména tvůrců se oddělují **středníkem**.

Psaní středníku na počítači: levý Alt + 59

Poslední tvůrce se připojuje pomocí spojky „a“.

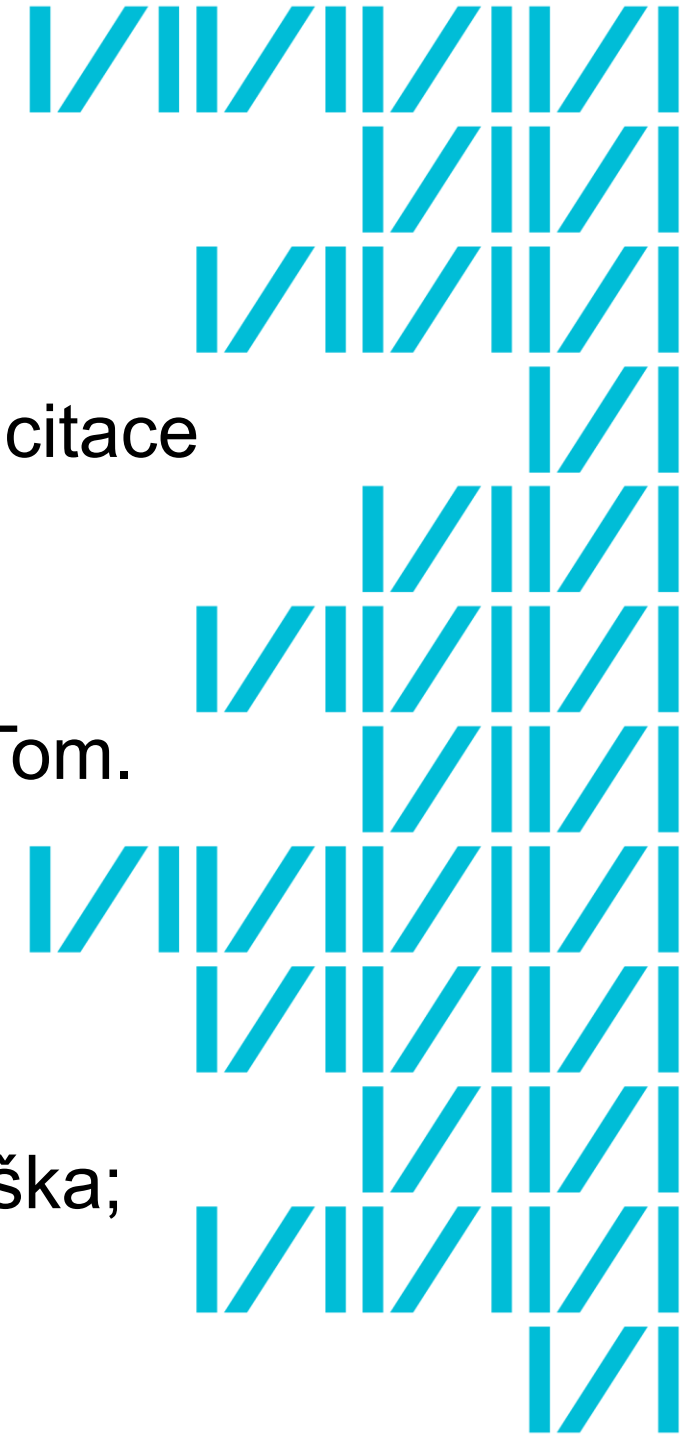
5 a méně tvůrců

Do pěti tvůrců se stejným postavením uvádíme do citace **všechny**.

KOTASOVÁ ADÁMKOVÁ, Marie a VELČOVSKÝ, Tom.

PALIČKA, Jan; MLS, Martin a JAROŠ, Jan.

NAVRÁTILOVÁ RADANOVÁ, Eva; MAŠKOVÁ, Eliška;
KUBOVÁ, Kateřina a VYSLOUŽIL, Jakub.

6 a více tvůrců

Pokud má dokument 6 a více tvůrců se stejným postavením,

- buď se uvedou všichni,
- nebo se napíše prvních pět a ostatní se nahrazují výrazem „et al“.

BĚLOHLAV, Vojtěch; JIROUT, Tomáš; ELSTER,
Josef; LIŠKA, Jiří; NEDBALOVÁ, Linda et al.

Různé varianty téhož jména

Pokud se jméno tvůrce objevuje v různých podobách, je nutné jejich zápis v bibliografických citacích sjednotit tak, aby bibliografické citace jednoho autora byly uvedeny v seznamu použité literatury pod preferovanou podobou jména. Jméno uvedené v dokumentu se zapíše do hranatých závorek.

Preferovaná podoba jména vychází z jazyka, ve kterém píšeme.

Různé varianty téhož jména

GORBAČEV, Michail Sergejevič. *Od vyhlášení moratoria k Reykjavíku: Michail Gorbačov k otázkám současnosti.*
Knihovna Rudého práva. Praha: Rudé právo, 1986.

GORBAČEV, Michail Sergejevič [GORBACHEV, Mikhail].
The new Russia. Cambridge: Polity, © 2017.
ISBN 978-1-5095-2361-0.

Identifikátor autora – fyzická osoba

- Nepovinný údaj.
- Za jméno lze uvést identifikátor autora, a to pokud jméno nestačí k jeho jednoznačné identifikaci, nebo pokud je v dokumentu uvedena méně známá varianta jména.
- Je možné ho psát různými způsoby, ale jednotně v celé písemné práci.

DRUCKMÜLLER, MILOSLAV [ORCID: 0000-0001-7312-2410].

DRUCKMÜLLER, MILOSLAV [ORCID 0000-0001-7312-2410].

DRUCKMÜLLER, MILOSLAV [Identifikátor: ORCID 0000-0001-7312-2410].

GRYGAR, Jiří [ISNI: 0000 0001 1685 7437].

GRYGAR, Jiří [ISNI 0000 0001 1685 7437].

GRYGAR, Jiří [Identifikátor: ISNI: 0000 0001 1685 7437].

Identifikátor autora - korporace

- Nepovinný údaj.
- U institucí a konferencí musí být identifikátor klikatelný.

MASARYKOVA UNIVERZITA. [<https://isni.org/isni/0000000121796261>].

CONFERENCE OF EUROPEAN NATIONAL LIBRARIES [<https://isni.org/isni/0000000092603095>].

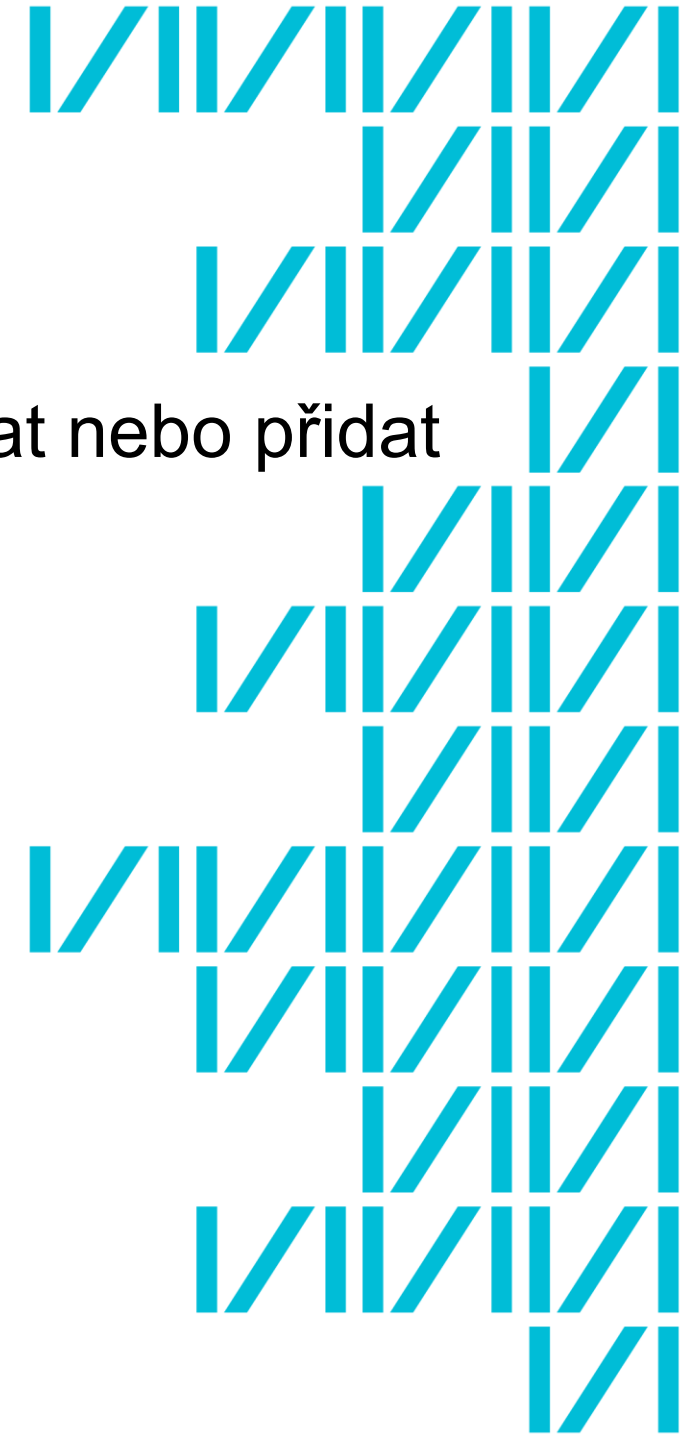
Doplňky ke jménům

K rozlišení tvůrců se shodným jménem lze zachovat nebo přidat doplňky:

- datum narození či úmrtí,
- hodnost, povolání, funkci,
- zemi či město původu.

NOVÁK, František [1883–1937].

NOVÁK, František [1889–1952].

Organizace

Uvést celé oficiální jméno organizace.

Zkratku použitou v informačním zdroji uvést za celým jménem v hranatých závorkách.

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI [UPOL].

VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V BRNĚ [VUT].

Organizace

Je-li organizace běžně známa pod zkratkou, použije se zkratka.

Oficiální jméno lze uvést za zkratku.

OSN [ORGANIZACE SPOJENÝCH NÁRODŮ].

Dvě korporace se stejným názvem se rozliší identifikátorem
či názvem místa.

TRINITIY COLLEGE [Cambridge].

Podřízená složka organizace

Nejprve se uvede název instituce velkými písmeny a pak malými písmeny podřízená složka.

UNIVERZITA KARLOVA: Filozofická fakulta.

Autoritní databáze

Při problémech se jmény autorů a názvy korporací lze ověřit informace v databázích národních autorit, které budují národní knihovny jednotlivých zemí:

AUT – Databáze národních autorit NK ČR

https://aleph.nkp.cz/F/?func=file&file_name=find-b&local_base=aut

VIAF - The Virtual International Authority File

<https://viaf.org>

Vedlejší tvůrci

- Uvádějí se za názvem , a to v případě, pokud jsou relevantní z hlediska obsahu dokumentu nebo pro lepší identifikaci zdroje.
- Píší se v přirozeném pořadí.
- Role vedlejšího tvůrce se uvádí v kulatých závorkách za jménem a může být zkrácena.

ŠTORCH, Eduard. *Lovci mamutů: román z pravěku*. 19. vyd.
v Albatrosu. Zdeněk BURIAN (ilustrátor). Klub mladých čtenářů.
Praha: Albatros, 2006. ISBN 80-00-01856-X.

Citace začíná názvem:

- Citovaný zdroj nemá dominantního autora, např. encyklopedie nebo seriály. Spolutvůrci jsou uvedení jako vedlejší tvůrci, např. editoři.
- U sborníků/příspěvků z konferencí, u nichž nelze určit žádnou organizaci nebo osobu jako tvůrce sborníku, citace začíná názvem konference.

Anonymní dílo

Pokud je v publikaci bez autora výslovně uvedeno, že jde o anonymní dílo, pak citace začíná jedním z těchto výrazů:

ANONYM.

ANONYMNÍ.

Název

Uvádět tak, jak v citovaném informačním zdroji.

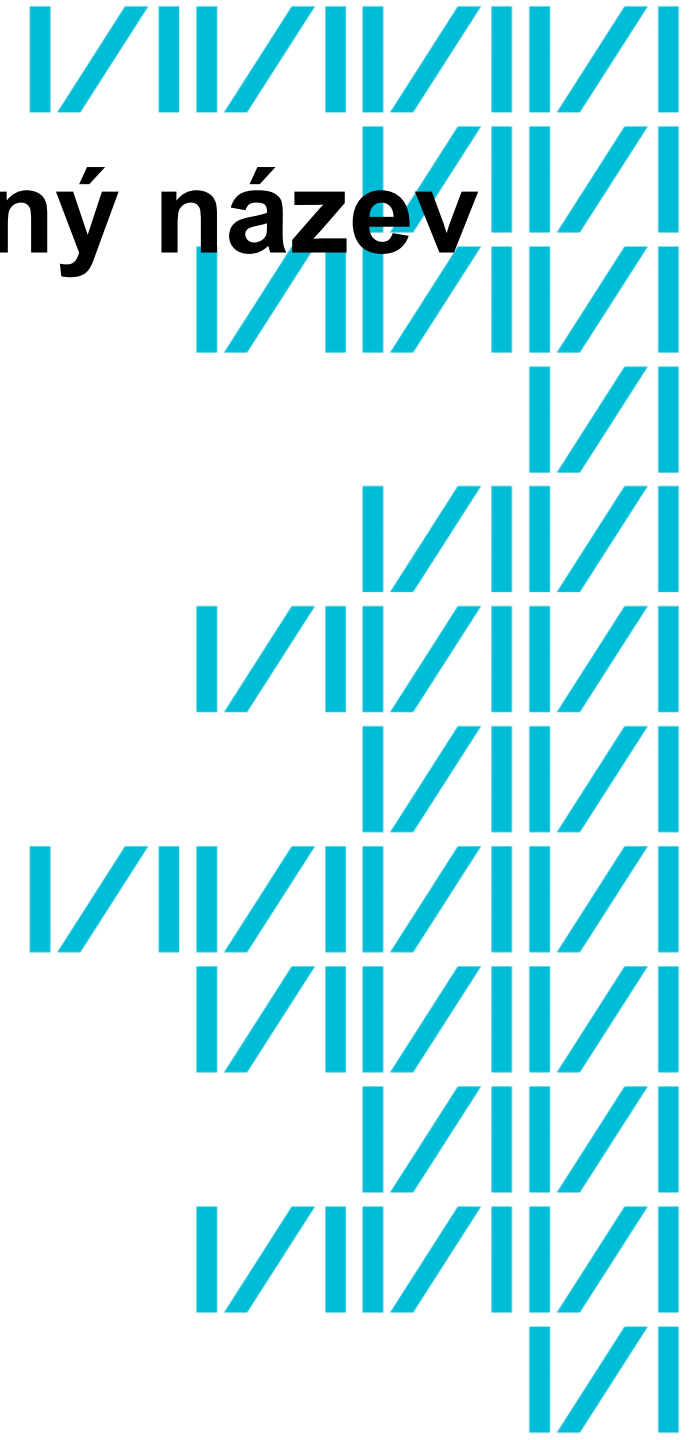
V případě nezbytnosti je možné uvést i dodatečné informace, např. formát či datum. V případě nejednoznačnosti lze užít za názvem identifikátor.

Dlouhý název lze zkrátit, nelze vypustit první slova. Vynechaná slova: ...

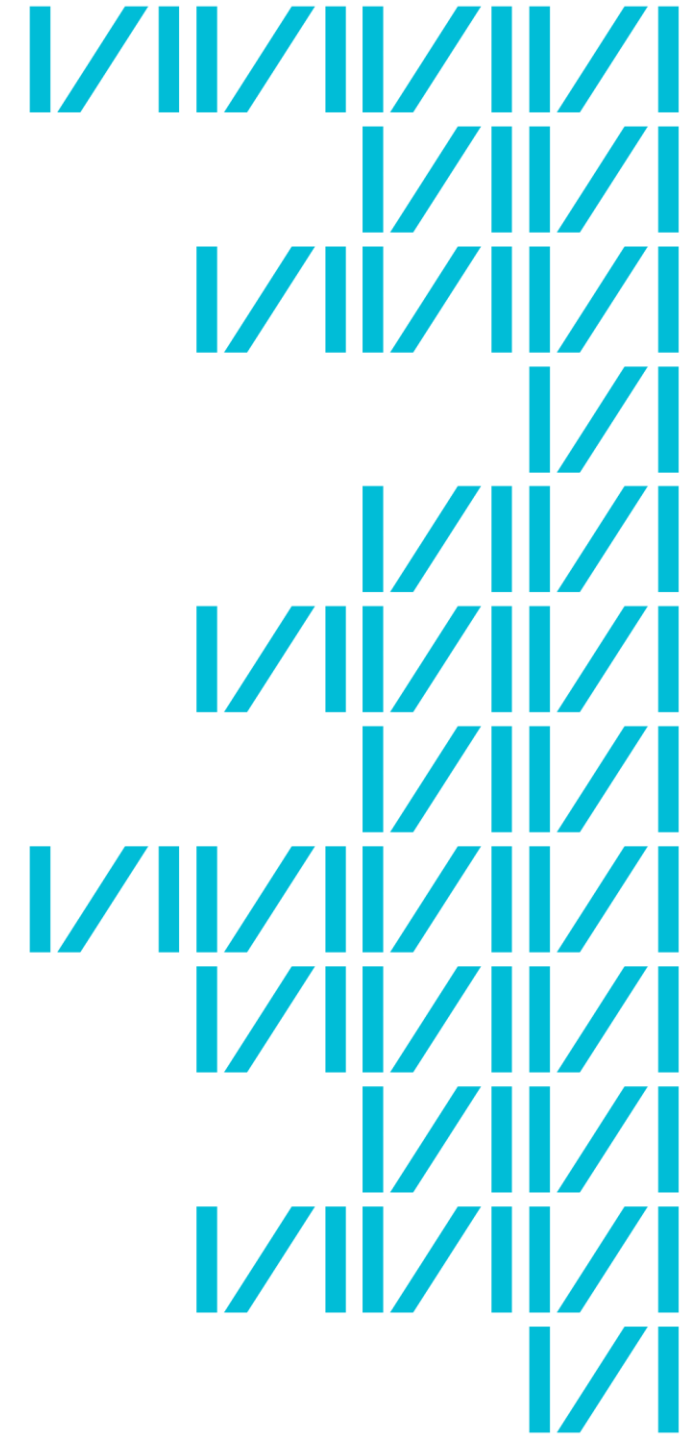
Nejednoznačný nebo nesprávný název

Lze upřesnit v hranatých závorkách za názvem.

Překlad názvu

Za název je možné uvést název originálu či název v jazyce originálu, např. v azbuce.

Podnázev

Měl by se uvést, pokud je to nezbytné k identifikaci citovaného informačního zdroje.

Mezi názvem a podnázvem se píše dvojtečka.

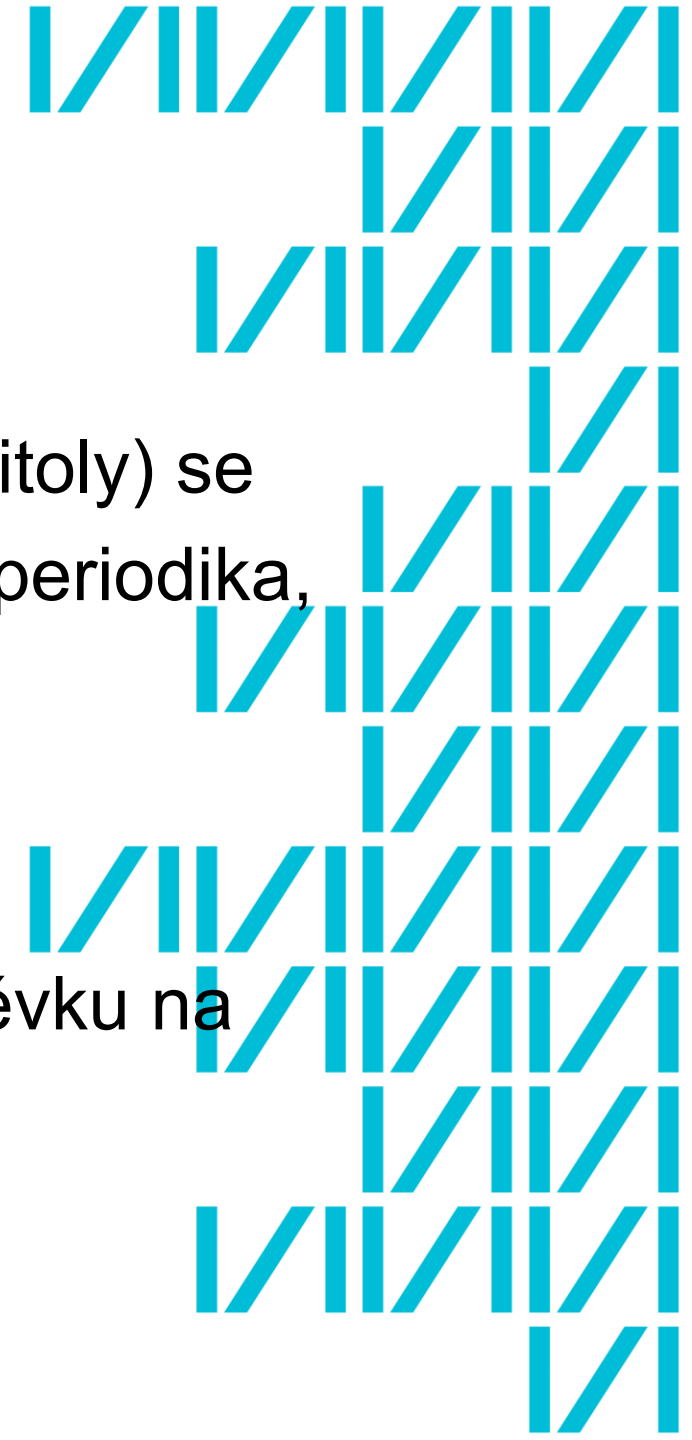
Název - kurzíva

Název a podnázev píšeme kurzívou.

V záznamech částí publikací (články, příspěvky, kapitoly) se kurzívou píše název zdrojového dokumentu (název periodika, název sborníku).

Webové dokumenty:

Kurzívou se píše název webové stránky nebo příspěvku na webové stránce.

Formáty a typy zdrojů

Některé dokumenty mohou být vydány v různých formátech.

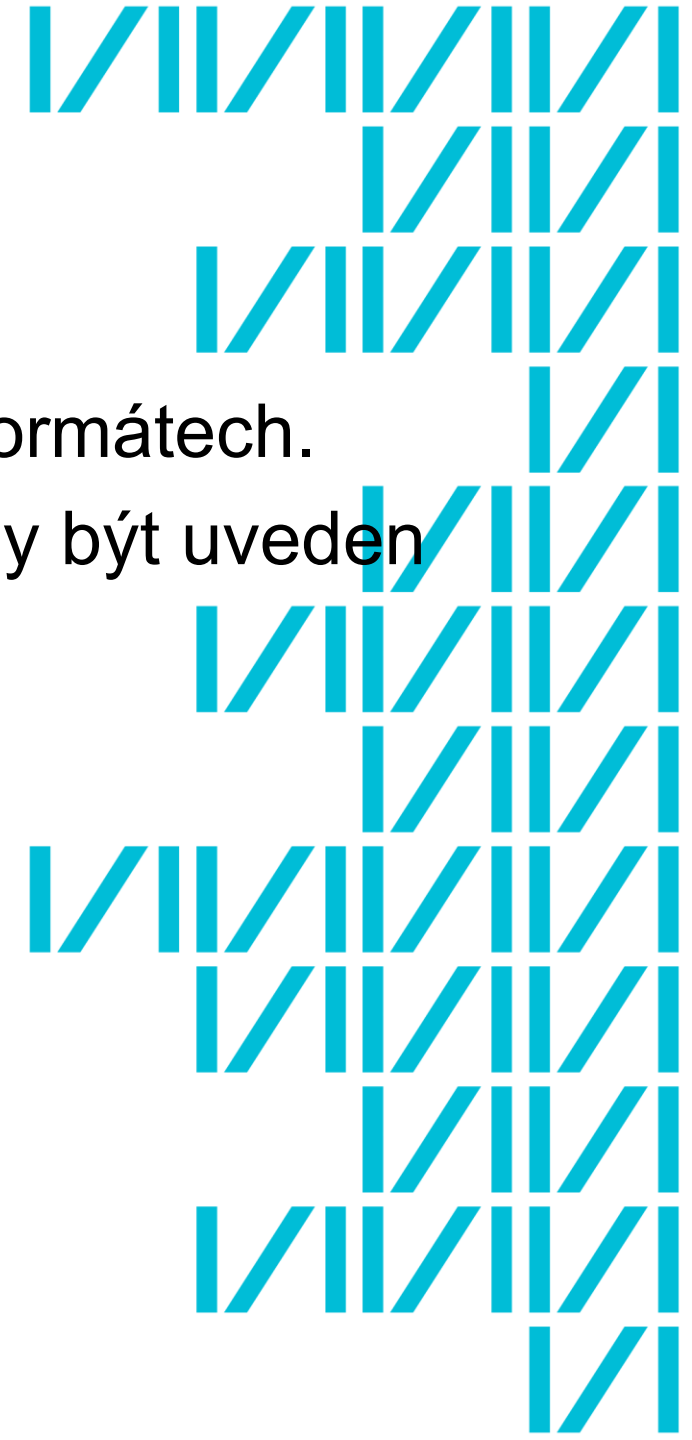
Jestliže dokumenty mají různý vzhled a stav, měl by být uveden formát. Píše se bez hranatých závorek.

Online.

Online, přednáška.

Online, video.

Audiokniha, MP3.

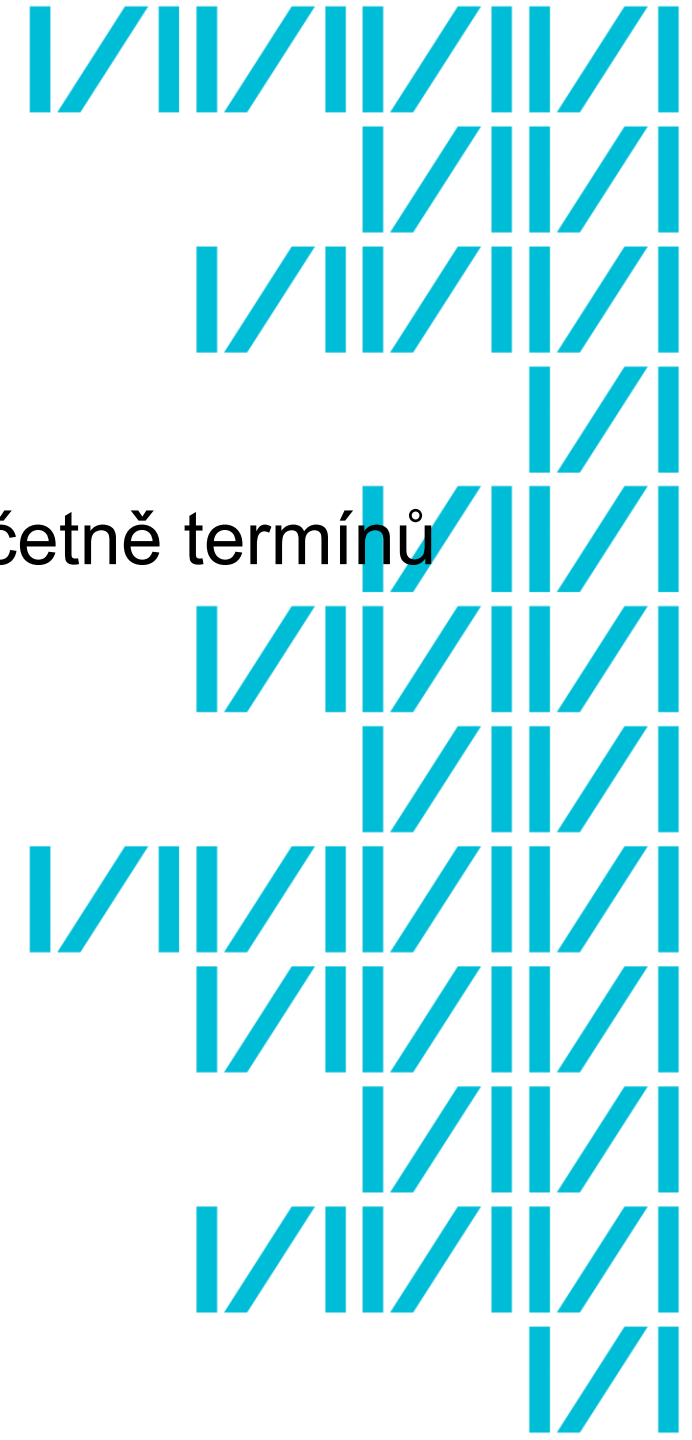

Vydání

Povinný údaj kromě prvního vydání.

Uvádíme dle zápisu v daném informačním zdroji včetně termínů a symbolů.

3. dopl. vyd.

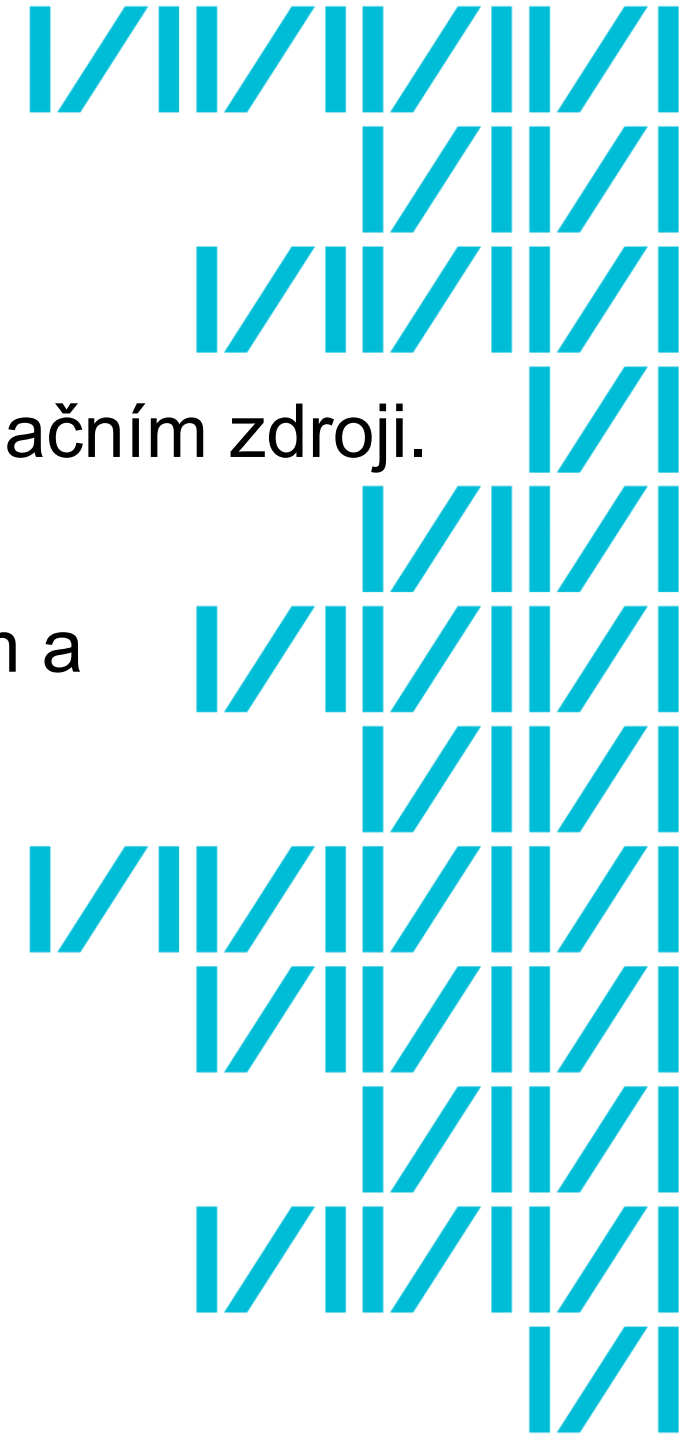

Verze

Zapisujeme tak, jak je uvedeno v citovaném informačním zdroji.

V případě nutnosti lze uvést datum vydání či datum a čas, kdy byl zdroj stažen či zpřístupněn.

Verze 10.08.

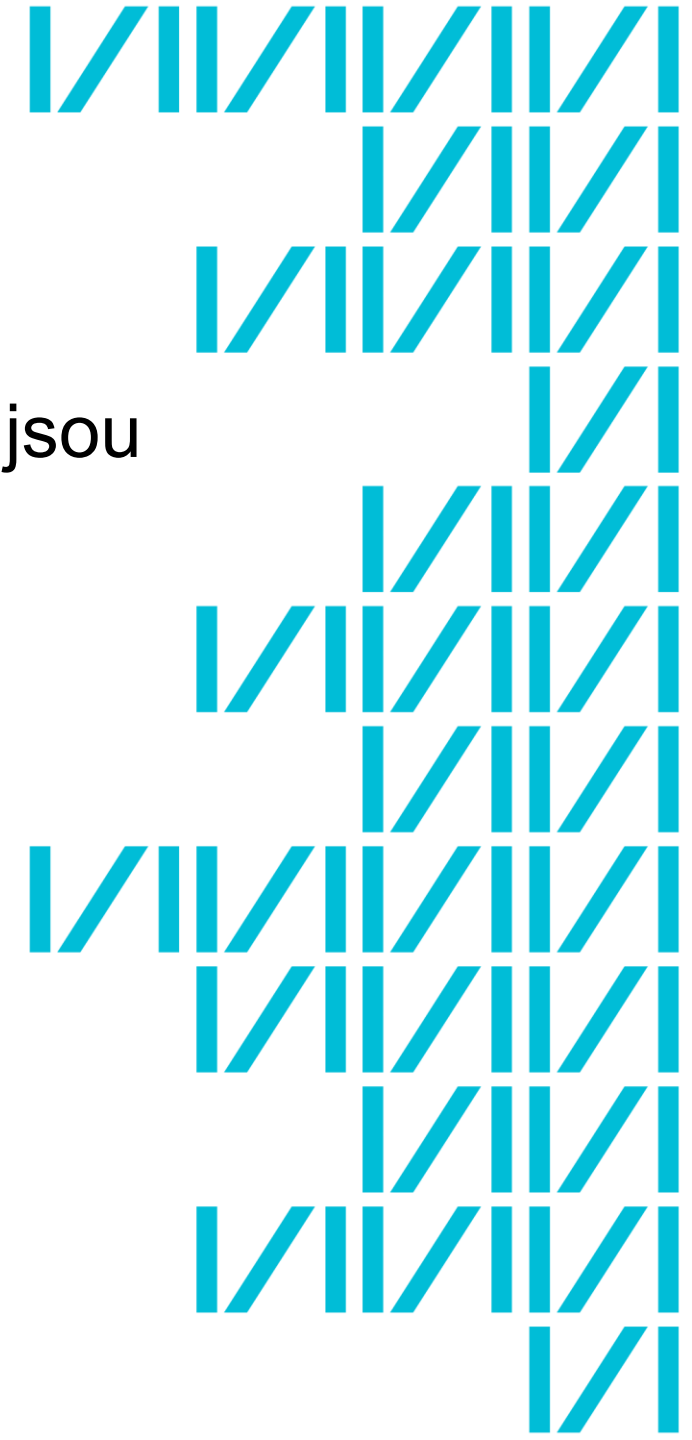

Etapy zveřejňování

Některé dokumenty jsou zveřejňovány postupně a jsou k dispozici před jejich oficiálním vydáním.

Online, preprint.

Online, postprint.

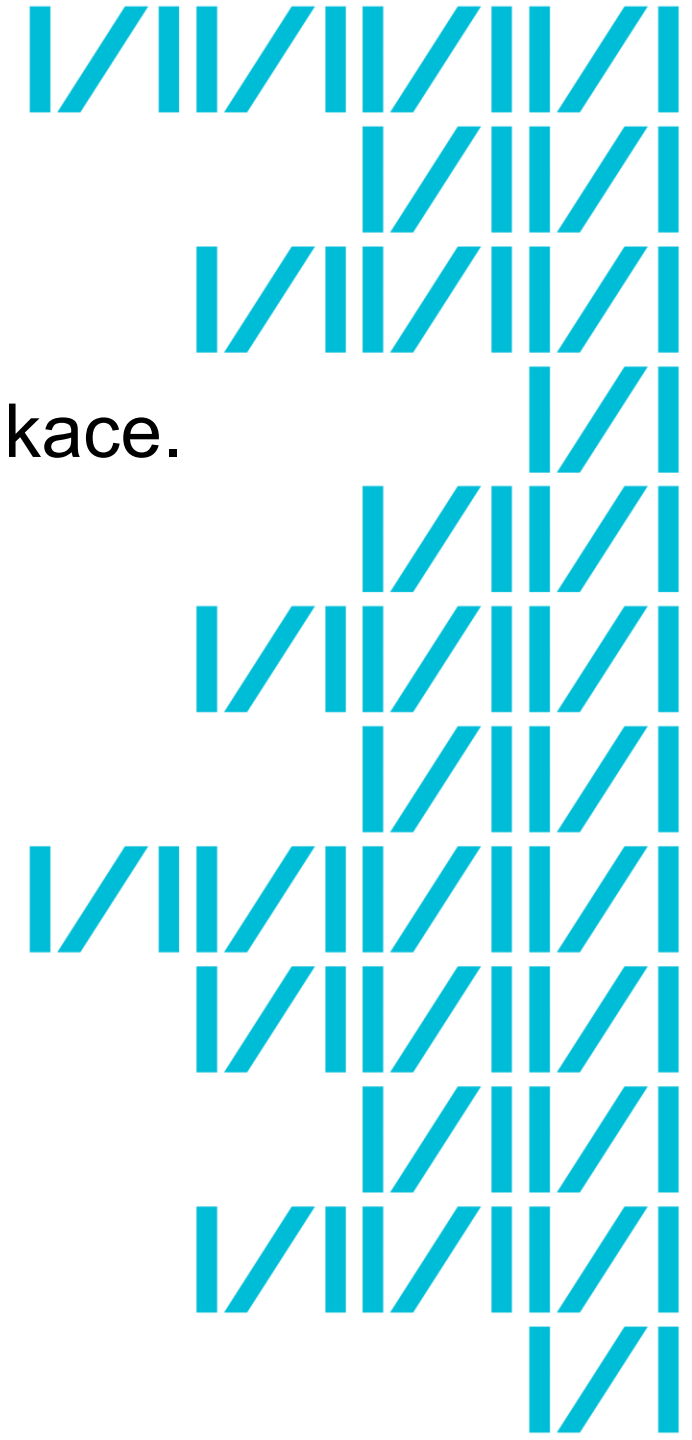
Místo vydání

Pokud je uvedeno, uvádí se v jazyce a písmu publikace.

Není-li místo výroby publikace uvedeno, může být vypuštěno.

Více míst – 2 možnosti:

- uvést všechna,
- **uvést pouze první**, ostatní se vypouštějí.

Neznámé místo vydání

Je-li vydavatel uveden, ale neznáme místo, lze použít označení „místo neznámé“ či obdobnou frázi v jazyce publikace, nebo ekvivalentní zkratku, např.:

[s. l.].

Vydavatel

Organizace nebo osoba, která nese zásadní odpovědnost za vydání díla.

Vynechávají se údaje, které nejsou nezbytné pro identifikaci vydavatele.

John Wiley & Sons, Inc.
Lippincott Williams & Wilkins
PORTÁL, s. r. o.

Zapsat: Wiley
Zapsat: Lippincott
Zapsat: Portál

Lze uvést distributora.

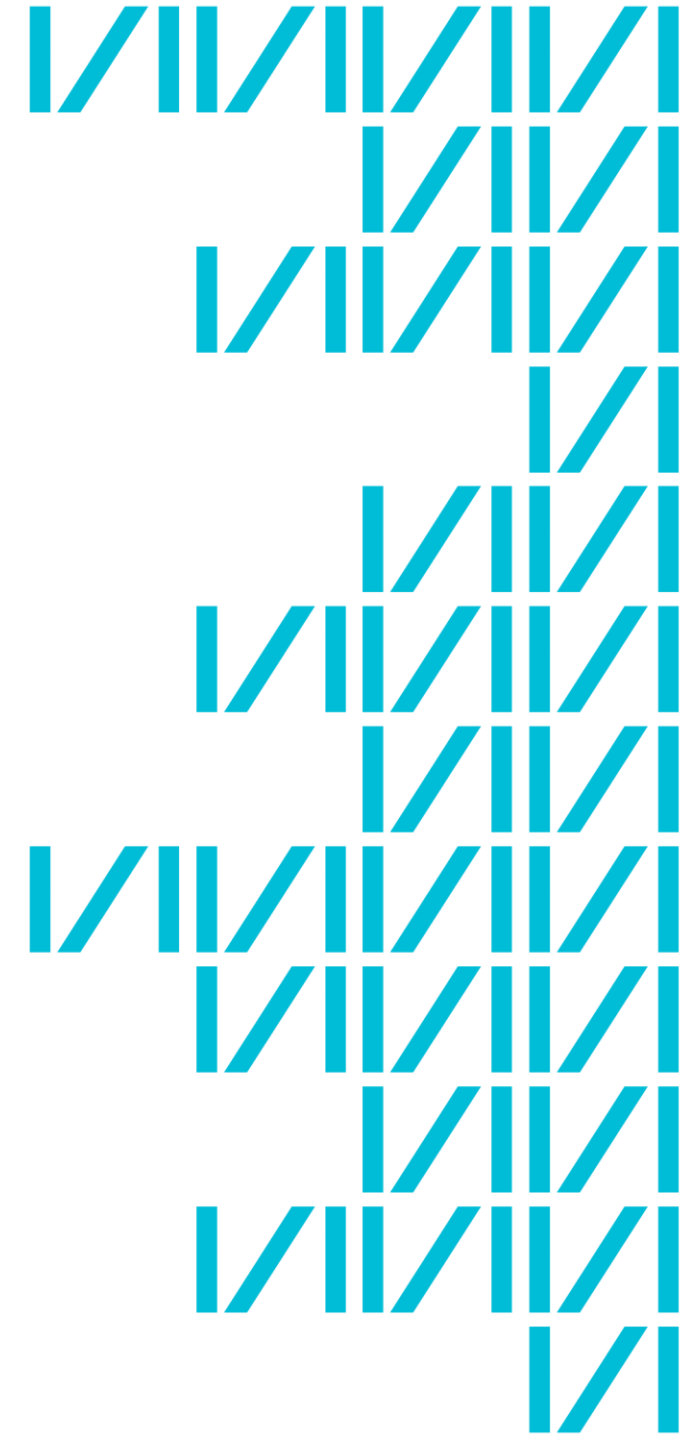
Neznámý vydavatel

s.n.

či slovně: vydavatel neznámý

Z latiny, sine nomine - beze jména.

Pozn.: V normě uvedeno bez hranatých závorek, a to i v příkladech.

Rok vydání

Jestliže chybí rok vydání, uveďte copyright.

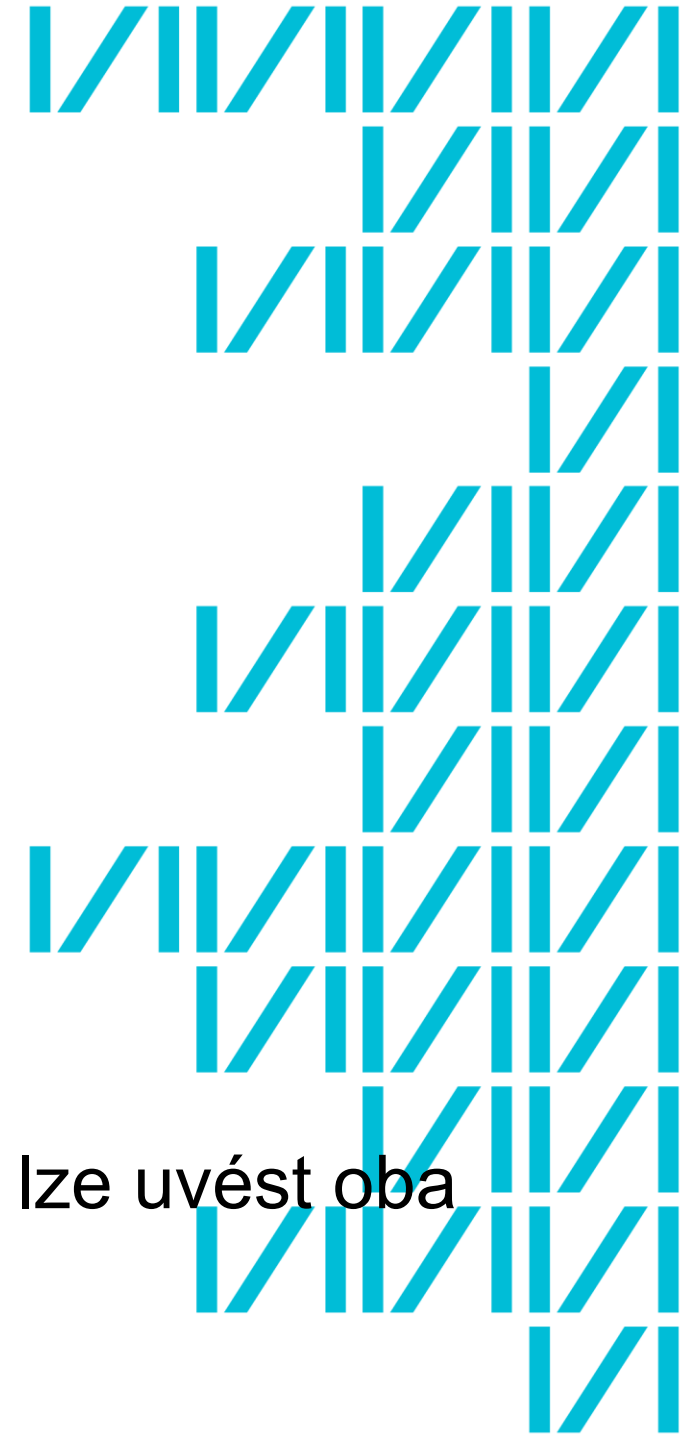
Pokud v dokumentu uveden copyright, uveďte se:

© 2023

cop. 2023

c. 2023

Pokud je rok copyrightu odlišný od prvního vydání, lze uvést oba roky.

Nejistý či přibližný rok vydání

(v souladu s ČSN ISO 8601-1 a 8601-2)

Pokud ve zdroji není žádné datum uvedeno, snažíme se ho dohledat v jiném zdroji či se ho pokusíme odhadnout.

Rok vydání zjištěn z jiného zdroje: [1884]

Pravděpodobný rok: [1891?]

Je známo, že zdroj byl publikován mezi roky 1880 a 1889:

[188X]

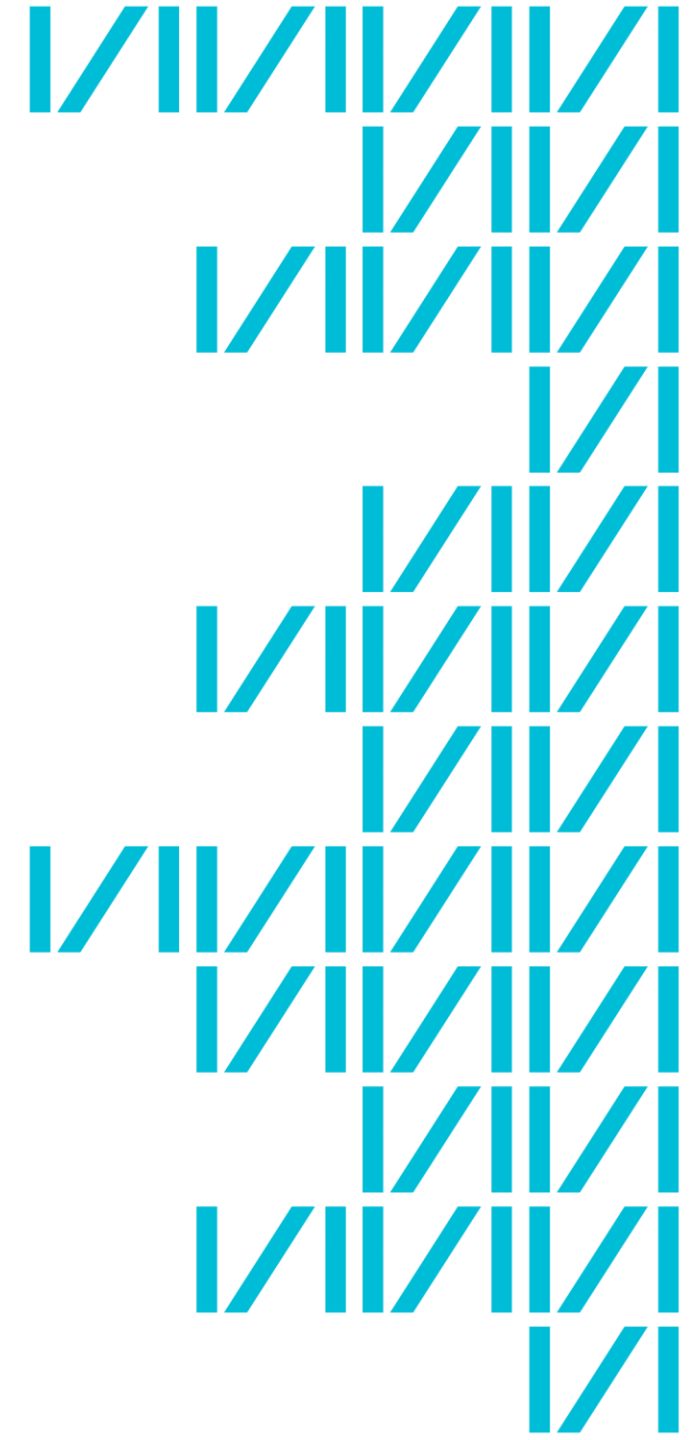
Přibližný rok: [1773~]

Nejistý a přibližný rok, pravděpodobně: [1806%]

Nejistý či přibližný rok vydání

Doporučení příručky

[2021?]

Nezjistitelný rok vydání

[bez data]

Lze použít ekvivalentní výrazy dle jazyka publikace:

latinsky: [s. a.]

anglicky: [no date] nebo [n.d.]

Edice

Lze zapsat.

Povinný údaj, je-li pravděpodobné, že zdroj bude identifikován jako součást edice.

Uvádí se před nakladatelské údaje.

Interpunkce - spojovník

Krátká vodorovná čárka.
Je na klávesnici.

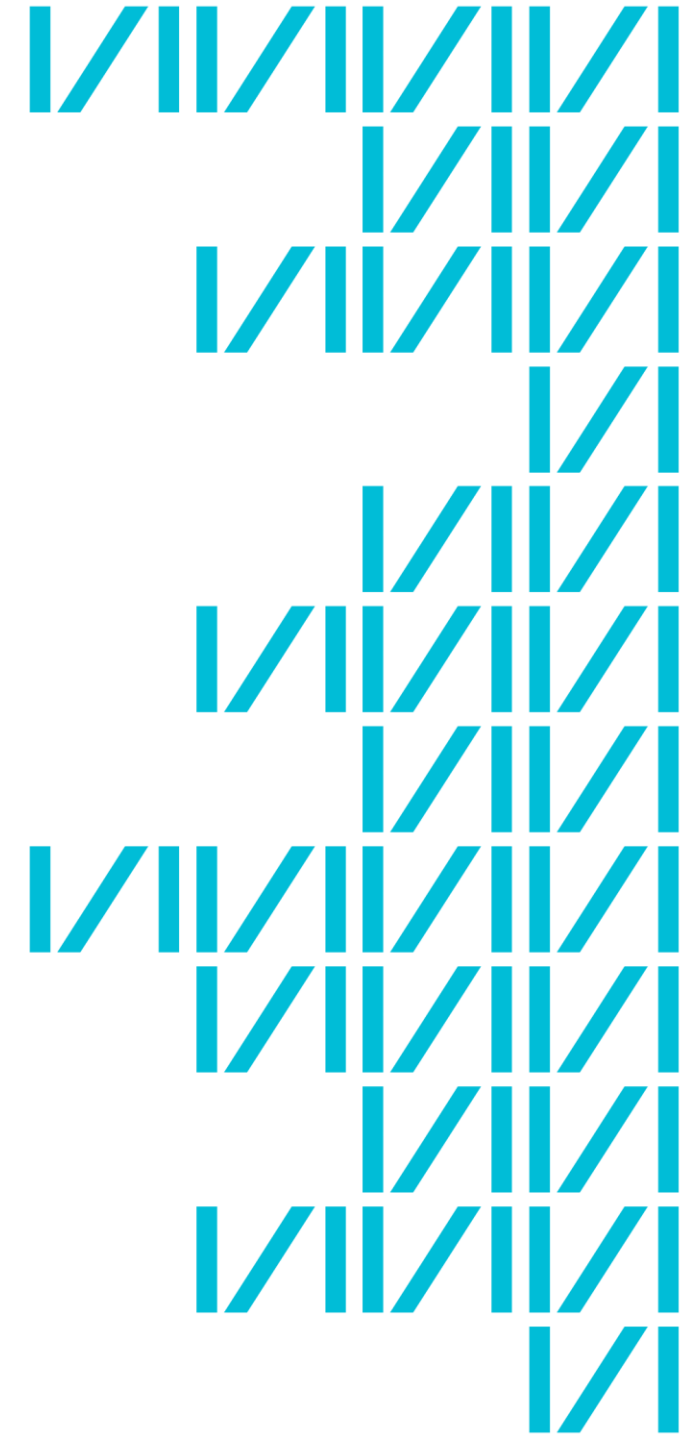
Použití u citací:

Číslo ISBN a ISSN, datum citování.

ISBN 978-80-224-1052-6

ISSN 0009-0786

[cit. 2023-11-03]

Interpunkce - pomlčka

Dlouhá vodorovná čárka.

Levý Alt + 0150, není na klávesnici.

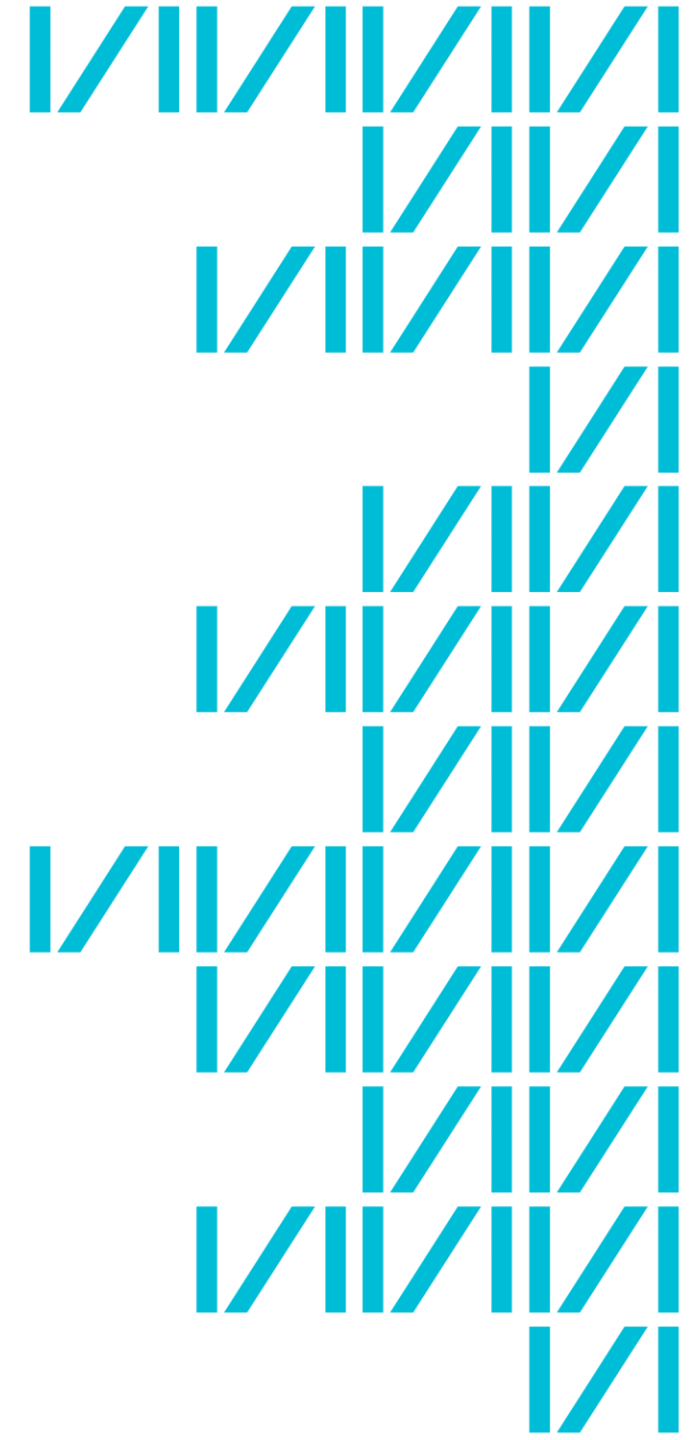
Použití u citací:

Vročení, čísla periodik, stránkový rozsah.

2015–2018

č. 3–4

s. 25–29

Citování jednotlivých typů dokumentů

„Citační tahák“ UTB ve Zlíně

Zdarma ke stažení.

<https://iva.k.utb.cz/wp-content/uploads/citacni-tahak.pdf>

Tištěná monografie

Jméno tvůrce. Standardní identifikátory veřejných identit tvůrců. **Název.** Vedlejší názvy. **Vydání.** Vedlejší tvůrce. **Název a číslo edice.** Místo: **vydavatel, rok.** Licence. ISBN. Poznámka.

Tištěná monografie – příklad

ALVAROVÁ, Alexandra. *Krmit
démony*. Brno: CPress, 2020.
ISBN 978-80-264-3331-6.

Tištěná monografie - příklad

PROKOP, Daniel. *Slepé skvrny:
o chudobě, vzdělávání, populismu a
dalších výzvách české společnosti.*

Brno: Host, 2019. ISBN
978-80-7577-991-5.

Tištěná monografie - příklad

MCKAY, Matthew; ROGERS, Peter D.; POTTER-EFRON, Ronald T.; POTTER-EFRON, Patricia S.; KNAUS, William J. et al. *Jak zvládat silné emoce a osedlat svůj hněv*. Vyd. 1. Ivo MÜLLER (překladatel). Praha: Portál, 2023. ISBN 978-80-262-2092-3.

Lze vynechat: údaj o 1. vyd. a jméno překladatele.

Tištěná monografie - příklad

BOGUSKÁ, Danka; HUDÁK, Michal;
ŽIFČÁK, Marek; VITKOVÁ, Martina;
ZAZULA, Roman et al. *Záchranářské
techniky a postupy*. Praha: Grada, 2023.
ISBN 978-80-271-3388-8.

Tištěná monografie - příklad

VELEMÍNSKÝ, Miloš a KUKLA, Lubomír
(ed.). *Vybrané kapitoly ze sociální pediatrie.*
České Budějovice: Zdravotně sociální fakulta,
Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích,
2023. ISBN 978-80-7694-016-1.

U děl s více tvůrci je možné upřednostnit roli spojenou s jedním
tvůrcem před jakoukoliv rolí s mnoha aktéry.

Tištěná monografie - příklad

ASENSIO ALVAREZ, María. *Sluneční soustava: příručka pro mladé astronomy*. 2. vyd. Toni RODRÍGUE (ilustrátor), Hana JOVANOVIČOVÁ (překladatelka). Miniencyklopedie pro holky a kluky. Říčany: Sun, 2022. ISBN 978-80-7687-043-7.

E-monografie

Tvůrce. Název. Formát. Vedlejší názvy. **Vydání.**
Vedlejší tvůrce. **Název a číslo edice.** Místo:
vydavatel, rok. Licence. **Datum úprav, revize.**
ISBN. **Distributor/poskytovatel online obsahu.**
Trvalé identifikátory. Dostupnost. [Datum citování]. Poznámka.

E-monografie - příklad

ČERNÝ, Michal. *Pedagogicko-psychologické otázky online vzdělávání*. Online, PDF. 1. elektronické vyd. Brno: Munipress, 2018. Licence CC BY-NC-ND.4.0. ISBN 978-80-210-8926-6. Dostupné z: MUNI Space: <https://munispace.muni.cz/library/catalog/view/1552/4311/1967-1/0#preview>. [cit. 2023-11-13].

E-monografie - příklad

Tvůrce. *Název.*[Vedlejší názvy].Typ zdroje. Vedlejší tvůrce.

Datum vzniku. Služba nebo hostitelský archiv. Fyzické umístění.

Dostupnost. [Datum citování].

ČESKÁ ASOCIACE UMĚLÉ INTELIGENCE. *Deepfake 2024: obranná strategie pro české firmy*. Online, PDF. [2024]. Dostupné z:

<https://asociace.ai/wp-content/uploads/2023/12/DEEPFAKE-2024-CAUI.pdf>. [cit. 2024-05-07].

Webová stránka v rámci webového sídla

Tvůrce. *Název stránky*. Formát a typ zdroje. Vydání, verze. Název sídla. Místo:
vydavatel, datum publikace, **datum**
úprav/revize. Dostupnost. [Datum citování].

Webová stránka v rámci webového sídla - příklad

RADA PRO VÝZKUM, VÝVOJ A INOVACE [RVVI]. *Ocenění mimořádných výsledků výzkumu, vývoje a inovací a Ocenění propagace nebo popularizace výzkumu, vývoje a inovací.*

Online. © 2015. Dostupné z:

<https://vyzkum.gov.cz/FrontClanek.aspx?idsekce=501329>.

[cit. 2023-10-30].

Autor webové stránky je shodný s názvem celého webu, název webového sídla se v tomto případě vynechává.

Webová stránka v rámci webového sídla – příklad

Citace i s nepovinnými údaji

PEKAŘOVÁ, Růžena. *Živly – stínové divadlo.*

Online. Metodický portál RVP.CZ. Praha: Národní pedagogický institut České republiky, 7. 6. 2016.

Dostupné z: <https://clanky.rvp.cz/clanek/20811/ZIVLY-STINOVE-DIVADLO.html>. [cit. 2023-11-10].

Webová stránka v rámci webového sídla – příklad

Citace pouze s povinnými údaji

PEKAŘOVÁ, Růžena. *Živly – stínové divadlo*.

Online. Metodický portál RVP.CZ. Dostupné z:

<https://clanky.rvp.cz/clanek/20811/>

[ZIVLY-STINOVE-DIVADLO.html](https://clanky.rvp.cz/clanek/20811/ZIVLY-STINOVE-DIVADLO.html). [cit. 2023-11-10].

Webová stránka v rámci webového sídla – příklad

Citace obsahuje i nepovinné údaje.

LUTNEROVÁ, Lenka. *Začínáme s dramatickým kroužkem*.

Online. Vysočina Education. Jihlava: Vysočina education,

5. 9. 2006, změněno 5.12. 2006. Dostupné z:

<http://www.vysedu.cz/vismo/>

[dokumenty2.asp?id_org=600139&id=1169](http://www.vysedu.cz/vismo/dokumenty2.asp?id_org=600139&id=1169). [cit. 2023-11-10].

Webová stránka v rámci webového sídla – příklad

Citace obsahuje i nepovinné údaje.

ŠULOVÁ, Lenka. *Etapy psychického vývoje dítěte od narození po dospívání*. Online. idetskysluch.cz.

Praha: Centrum pro dětský sluch TAMTAM, 3. ledna 2023. Dostupné z: <https://www.idetskysluch.cz/zdroje-a-kontakty/kontakty/>. [cit. 2023-11-11].

Webová stránka v rámci webového sídla – příklad

MAIXNEROVÁ, Tereza. *Právnička podváděla, přišla o diplom, zažalovala rektora a stěžovala si na soud*. Online. Minutové zprávy. [S. l.]: Minutové zprávy, 2. srpna 2023.

Dostupné z: <https://minutovezpravy.cz/clanek/pravnicka-podvadela-prisla-o-diplom-zazalovala-rektora-a-stezovala-si-na-soud/>.

[cit. 2023-11-13].

Webová stránka v rámci webového sídla – příklad

POKORNÁ, Zdislava. *Od medaile k problémům s posudky a podezření z plagiátorství: právníka Jelínka řeší etická komise*. Online. iROZHLAS. Praha: Český rozhlas, 29. září 2021. Dostupné z: iROZHLAS, https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/jiri-jelinek-pravnik-univerzita-karlova-pravnicka-fakulta-zdenek-sovak_2109290500_sto. [cit. 2023-11-13].

Webová stránka v rámci webového sídla – příklad

ČTK. *Masarykova univerzita odebere dva tituly za plagiátorství. Zkoumala 124 000 prací.* Online. Aktuálně.cz. Praha: Economia, 3. 2. 2020. Dostupné z:
<https://zpravy.aktualne.cz/domaci/masarykova-univerzita-odebere-dva-tituly-za-plagiatorstvi/r~7e7087ee469011eaac760cc47ab5f122/>.
[cit. 2023-11-22].

Článek v tištěném periodiku

Autor. Název článku. Název seriálu.
Datum vydání, rok, ročník, číslo,
rozsah stran. Licence. ISSN.

Článek v tištěném periodiku - příklad

SOSNA, Karel; ZÁRUBA, Jiří a FRANĚK,
Jan. Výzkum tepelného namáhání hornin.
Tunel. 2014, roč. 23, č. 4, s. 33–42.
ISSN 1211-0728.

Článek v online periodiku

**Autor. Název článku. Formát. Název seriálu. Datum vydání,
číslování, rozsah stran.** Licence. ISSN.
Distributor/poskytovatel online obsahu. Trvalé identifikátory.
Dostupnost. Datum citování. Poznámky.

Nelze používat zkrácený zápis číslování!

Článek v online periodiku - příklad

CHALUPA, Radek a NESMĚRÁK, Karel. Johann Wolfgang von Goethe a chemie. Online. *Chemické listy*. 2017, roč. 111, č. 10, s. 673–680. ISSN 1213-7103. Dostupné z:

http://www.chemicke-listy.cz/docs/full/2017_10_673-680.pdf.

[cit. 2017-11-13].

Nelze používat tento zápis číslování:

~~2017, 111(10), 673–680.~~

Článek v online periodiku - příklad

TRCHALÍKOVÁ, Karolína a BANÁROVÁ, Katarína.

Vztah mezi školní úspěšností a rizikovým chováním dospívajících. Online. *E-psychologie*. 2023, roč. 17, č. 2.

Licence: CC BY-NC. ISSN 1802-8853. Dostupné z:

https://e-psycholog.eu/pdf/Trchalikova_Banarova.pdf.

[cit. 2023-11-10]. Výzkumné studie.

Článek v online periodiku - příklad

SVOBODA, Vladimír. Poznámky k současné a nové vědecké éře. Online. *Filosofický časopis*. 2023, roč. 71, č. 3, s. 527–538. Licence: CC BY. ISSN 2570-9232. Dostupné z:

https://filcasop.flu.cas.cz/images/PDF_NA_WEB/FC_2023_03/527-538-fc3_23-SVOBODA.pdf.

[cit. 2023-11-11].

Příspěvek ve sborníku

Tvůrce příspěvku. Název příspěvku. In: Tvůrce/Editor. Název. Místo a datum konání konference. [Vedlejší názvy]. **Vydání.** Vedlejší tvůrce (role). **Název a číslo edice.** Místo: **vydavatel, rok, rozsah stran.** Licence. **ISBN/ISSN.** Poznámka.

Příspěvek ve sborníku - příklad

NORMAN, Robert A. a BRENNAN, Patrick. Integrative management of statis dermatitis. In: NORMAN, Robert A.; SHENEFELT, Philip D. a RUPANI, Reena N. (ed.). *Integrative dermatology*. Weil integrative medicine library. Oxford: Oxford University Press, @ 2014, s. 434–438. ISBN 978-0-19-990792-2.

Soubory výzkumných dat, datasets

Tvůrce. *Název.* Vydání, verze. **Formát a typ zdroje.**
Systémové požadavky. Místo: vydavatel, datum
publikace. Licence.

Dataset - příklad

FESLOVÁ, Marie; KONOPA, Michal; HORNÍČKOVÁ, Kateřina;
JELÍNEK, Jiří; BUNEŠOVÁ, Radka; PÍŠOVÁ, Eliška a FESL,
Jan. *An Unique Dataset for Christian Sacral Objects
Identification*. Version 5. Online, dataset. In: Zenodo.
20. listopadu 2021. Licence: CC BY 4.0. Dostupné z:
<https://doi.org/10.5281/zenodo.7653605>.
[cit. 2024-02-28].

Sociální média a služby

Tvůrce [nick]. *Název zprávy/příspěvku*. Formát a typ zdroje.
Datum zveřejnění. Tvůrce původního obsahu. Název služby.
Dostupnost. [datum a čas citování].

Sociální média a služby - YouTube

TECHNICKÉ MUZEUM V BRNĚ [TMB].

[@TechnickemuzeumvBrne]. *Elegance první republiky – Příběhy z textilní sbírky Technického muzea v Brně*. Online, video. 2021-06-23. Dostupné z: YouTube, <https://www.youtube.com/watch?v=81-Gm1aujns>.

[cit. 2024-02-25].

Sociální média a služby – příspěvek na Instagramu

NÁRODNÍ TECHNICKÉ MUZEUM [NTM].
[narodni_techicke_muzeum]. *Vulkán*. Online,
příspěvek. 2024-02-05. Dostupné z: Instagram,
<https://www.instagram.com/p/C29eBSBqoFP/>.
[cit. 2024-02-28].

Video

ŠLERKA, Josef. *Artificial intelligence na vysokých školách.*

Online, video. 9. 10. 2023. Odborné fórum ÚISK FF UK.

Dostupné z: YouTube,

<https://www.youtube.com/watch?v=41K1ec4BJX8>.

[cit. 2023-10-25].

Příspěvek mimo sociální síť

Heslo v encyklopedii

Narcisismus (narcismus). Online. In: Velký lékařský slovník.

Copyright 1998-2024. Dostupné z:

<https://lekarske.slovniky.cz/lexikon-pojem/narcisismus-narcismus>.

[cit. 2024-04-20].

Příspěvek mimo sociální síť

Heslo v encyklopedii

Gucci: Italian company. In: Britannica. Last Updated: Apr 15, 2024. Dostupné z: <https://www.britannica.com/topic/Gucci>.
[cit. 2024-04-22].

Závěrečné práce – online

Tvůrce. *Název*. Typ zdroje. Místo:
Vysoká škola, fakulta, datum.
Dostupnost. [datum citování].

Závěrečné práce – online - příklad

KOUKOLOVÁ, Lenka. *Práce s pohybem v dramatické výchově*. Online, bakalářská práce. Brno: Janáčkova akademie múzických umění, Divadelní fakulta, 2023. Dostupné z: https://is.jamu.cz/th/kl1kg/bakalarska_prace.pdf. [cit. 2023-11-10].

Kartografické dokumenty

Příručka k citování

KOLLEN, Christine; SHAWA, Wangyal a LARSGAARD, Mary Lynette. *Citování kartografických dokumentů: chicagský styl a ISO 690*. Online, PDF. 2. přeprac. vyd., 1. české vyd.

Praha: Univerzita Karlova, Přírodovědecká fakulta, Knihovna geografie, 2023. ISBN 978-80-7050-785-8.

Dostupné z: https://ipk.nkp.cz/docs/kartografie_citace_ekniha.pdf.

[cit. 2023-11-21].

Legislativa – tištěná Sbírka zákonů

**Autor (jurisdikce). Číslo a název
zákona. In: *Sbírka*. Datum vydání,
částka, rozsah stran. ISSN.**

Legislativa – tištěná Sbírka zákonů

Příklad

ČESKO. Zákon č. 111 ze dne 22. dubna 1998,
o vysokých školách a o změně a doplnění dalších
zákonů (zákon o vysokých školách). In: *Sbírka zákonů
České republiky*. 1998, částka 39, s. 5388–5419.
ISSN 1211-1244.

Legislativa – elektronická verze Sbírky

Příklad

ČESKO. Zákon č. 111 ze dne 22. dubna 1998,
o vysokých školách a o změně a doplnění dalších
zákonů (zákon o vysokých školách). Online, PDF. In: *Sbírka
Zákonů České republiky*. 1998, částka 39, s. 5388–5419.

Dostupné z: <https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/ViewFile.aspx?type=c&id=3146>. [cit. 2023-11-27].

Legislativa na webu - příklad

ČESKO. *Zákon č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách)*. Online.

In: *Zákony pro lidi*. 2010–2023. Dostupné z:

<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1998-111?text=vysoko%C5%A1kolsk%C3%BD+z%C3%A1kon>.

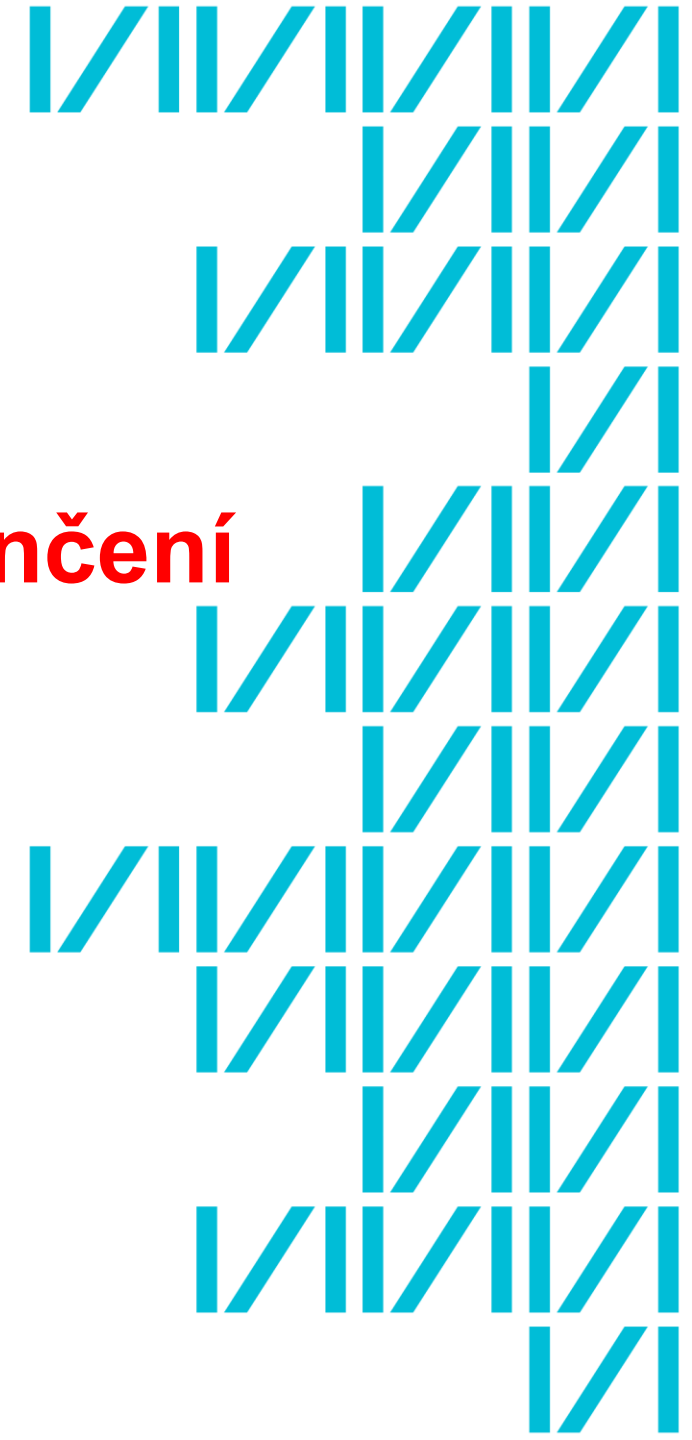
[cit. 2023-11-27].

Tištěné normy

Standardizační organizace. Číslo/označení

Normy, Název. Vydání/verze. Místo:

vydavatel, rok. Poznámky.

Tištěné normy - příklad

ÚŘAD PRO TECHNICKOU NORMALIZACI, METROLOGII A
STÁTNÍ ZKUŠEBNICTVÍ (ÚNMZ). ČSN ISO 690:2022,
*Informace a dokumentace – Pravidla pro bibliografické
odkazy a citace informačních zdrojů*. [Praha]: Česká
agentura pro standardizaci, 2022.

E-normy

**Standardizační organizace. Číslo/označení normy, *Název.*
Formát. Vydání/verze.** Místo: vydavatel, rok. **Dostupnost.**
[Datum citování].

E-normy - příklad

ÚŘAD PRO TECHNICKOU NORMALIZACI, METROLOGII A STÁTNÍ ZKUŠEBNICTVÍ (ÚNMZ). ČSN ISO 690:2022, *Informace a dokumentace – Pravidla pro bibliografické odkazy a citace informačních zdrojů*. Online, PDF. [Praha]: Česká agentura pro standardizaci, 2022. Dostupné z: ČSN online, <https://csnonlinefirmy.agentura-cas.cz/>. [paywall]. [cit. 2024-01-10].

Patentový dokument v elektronické podobě

PŘIHLAŠOVATEL/MAJITEL PATENTU (kód jurisdikce patentu). *Název patentu*. Vedlejší tvůrce (role). Datum podání patentové přihlášky. Datum udělení patentu. Číslo/označení patentového dokumentu. Trvalé identifikátory (patentové třídění: IPC nebo CPC). **Dostupnost**. **[Datum citování]**.

Patentový dokument v elektronické podobě

MASARYKOVA UNIVERZITA (CZ). Systém a postup pro měření napnutí lana a rezonanční frekvence žerdě hrazdy a bradel.

Petr HEDBÁVNÝ a Miriam KALICHOVÁ (vynálezci). Přihl.:

31. 05. 2021. Uděl.: 22. 02. 2022. CZ 309 386 B6.

Int. Cl.: G01L 5/06; G01H 13/00. Dostupné z:

<https://isdv.upv.gov.cz/doc/FullFiles/Patents/FullDocuments/309/309386.pdf>. [cit. 2024-04-26].

Umělecká vystoupení

Tvůrce. Název vystoupení. Typ vystoupení. Vedlejší názvy.

Vedlejší tvůrce. Trvalé identifikátory.

Název a číslo edice. Místo vystoupení.

Datum vystoupení. Atributy události.

Vztahy. Poznámky.

Živé umělecké vystoupení - příklad

ŠINDELKA, Marek. *Feminista*. Divadelní představení. Aminata KEITA (režie). Místo: Národní divadlo Brno – Divadlo Reduta, 6. května 2023.

Nahrávka uměleckého vystoupení

Tvůrce. Název. Formát a typ zdroje. Vedlejší názvy. Vydání a verze. Vedlejší tvůrce. Název a číslo edice. Místo a vydavatel/: Filmové studio/distributor, datum vydání. Právní nároky. Datum restaurování/revize. Standardní identifikátor. Distributor nebo poskytovatel online obsahu. Trvalé identifikátory. Síťové umístění a přístup. Atributy jednotky. Fyzické umístění. Požadavky na přehrání. Vztahy. Datum citace. Poznámka.

Nahrávka uměleckého vystoupení

Příklad

LEVÍNSKÝ, René. *Ještě žiju s čepicí, věšákem a plácačkou.*

Online, záznam inscenace. Hana BUREŠOVÁ (režisérka).

Praha: Divadlo v Dlouhé, premiéra 12. 4. 2003, derniéra

31. 12. 2007. Dostupné z: YouTube (distributor):

https://www.youtube.com/watch?v=B902Z_g0b-I&t=86s.

[cit. 2023-11-20].

Nepublikované informační zdroje

Tvůrce. *Název*. Vedlejší názvy. Typ zdroje. Vedlejší tvůrce.

Datum vzniku. Služba nebo hostitelský archiv. Fyzické umístění.

Dostupnost. [Datum citování].

Nepublikované informační zdroje

Příklad – výzkumná zpráva

GLUMBÍKOVÁ, Kateřina; VÁVROVÁ, Soňa; MIKULEC, Marek; RUSNOK, Pavel; STANKOVÁ, Zuzana; WILAMOVÁ, Kristina a ŠNAJDR, Karel. *Závěrečná výzkumná zpráva*. Online, PDF. Ostrava: Ostravská univerzita, Fakulta sociálních studií, 2019. Dostupné z: https://dokumenty.osu.cz/fss/projekty/ipad/vyzkumna-zprava_final.pdf. [cit. 2024-01-12]. Závěrečná výzkumná zpráva byla vytvořena s finanční podporou TAČR v rámci projektu TJ01000359.

Osobní komunikace

Tvůrce. Datum. Název. Typ zdroje [osobní komunikace].

Osobní komunikace - e-mail

MACHÁTOVÁ, Martina. 2024-02-25. Re: *Online školení MZK - jaro 2024*. E-mail [osobní komunikace].

Skupinová komunikace

Příspěvek v elektronické konferenci

GIEBISCH, Roman. 2024-02-12 . *Státní fond kultury – využití pro knihovny*. E-mail. In: Elektronická konference

Knihovna. Archivní kopie dostupná z:

<https://lists.cesnet.cz/www/info/knihovna>

Matriční kniha

KATOLICKÁ CÍRKEV: Farní úřad sv. Jakuba (Brno, Česko).
[Brno - sv. Jakub]. Geburts- und Taufbuch. Rodní a křestní kniha.
1895–1913. Online, e-kniha. Dostupné z: Acta Publica,
[https://www.mza.cz/actapublica/matrika/detail/
10540?image=216000010-000253-003381-000000-016880-
000000-00-B00338-00010.jp2](https://www.mza.cz/actapublica/matrika/detail/10540?image=216000010-000253-003381-000000-016880-000000-00-B00338-00010.jp2). [cit. 2022-11-20]. Místo uložení
papírové matriční knihy: Moravský zemský archiv, Brno,
č. 16880, sv. xxx.

Poznámka: Název instituce převzat z databáze AUT.

Obrázky, fotografie, tabulky, grafy

Jsou předmětem autorského práva, je nutné je ocitovat.

ČSN ISO 7144 obsahuje několik ustanovení týkajících se umístění, formální úpravy, popisných textů, legend a číslování.

Obrázky, fotografie, grafy, tabulky

ČSN ISO 7144

- Ilustrace musejí být číslovány posloupně arabskými číslicemi.
- Doporučuje se ilustrace a tabulky číslovat oddělené a posloupně.
- U každé ilustrace nebo tabulky musí být uveden krátký popisný text nebo legenda.
- Popisný text musí být umístěn nad tabulkou za arabskou číslicí přidělenou tabulce.
- Legenda k ilustraci musí být umístěna pod ilustrací, a to za arabskou číslicí přidělenou ilustraci.
- Při citování v textu musí číslům tabulek nebo ilustrací předcházet nebo po nich následovat slova „obrázek“ nebo „tabulka“ či jiný ekvivalent.
- „Musí být uveden pramen jakýchkoliv nepůvodních údajů v ilustraci nebo tabulce.“

Obrázky, fotografie, grafy, tabulky

Obecné doporučení

- Respektovat interní směrnici nebo zvyklosti.
- Obrázky se číslují, doplňují se popisky či vysvětlivky.
- Na konci práce se uvede soupis použitých obrázků.

Obrázky, fotografie, tabulky, grafy

Pozor na licenční podmínky užití!

DIBUSZOVÁ, Eva; MUROŇOVÁ, Lenka; STEKLÁ, Zuzana; JIRÁT, Jiří; VRŠNÍKOVÁ, Šárka; HLAVICA, Marek; PROKEŠ, Martin; VOJTÍŠKOVÁ, Terezie a SEKYROVÁ, Kristýna. *Průvodce legálním užíváním obrazových a jiných netextových*

zdrojů: jak to dělat správně. Online, PDF. Praha: Vysoká škola

chemicko-technologická v Praze, 2021. CC-BY 4.0. ISBN 978-80-7592-115-4.

Dostupné z: https://vydavatelstvi.vscht.cz/katalog/publikace?uid=uid_isbn-978-80-7592-115-4.

[cit. 2024-02-23].

Obrázek v knize

Skandinávský trh s elektřinou. Obrázek. In: CHEMIŠINEC, Igor; MARVAN, Miroslav; NEČESANÝ, Jakub; SÝKORA, Tomáš a TŮMA, Jan. *Obchod s elektřinou*. Praha: Conte, © 2010, s. 186. ISBN 978-80-254-6695-7.

Fotografie v časopisu

LACÍK, Ján. Námestie gen. M. R. Štefánika v Brezne.
Fotografie. In: BÁBIK, Ján. Literárne Brezno nielen
Chalupkovo. *Krásy Slovenska*. 2011, roč. 88, č. 1–2,
s. 31. ISSN 0323-0643.

Obrázek na webové stránce

BURÝŠEK, Jiří. *Typy zkreslení informací*. Online, obrázek. In:
BURÝŠEK, Jiří. Co je to dezinformace? In: Bezfaulu.net. © 2019.
Dostupné z: <https://bezfaulu.net/clanky/o-manipulaci/co-je-to-dezinformace/>. [cit. 2024-02-26].

Citace informací vygenerovaných nástroji umělé inteligence

Norma ČSN ISO 690 se tomuto zdroji nevěnuje. Návrh pracovníků portálu Citace.com:

[Název]. Online. In: Název služby. Verze. Dostupné z: služba/distributor, URL/URI. [datum citování].

[Jaké citační styly existují?]. Online. In: ChatGPT. September 25 version. Dostupné z OpenAI, <https://chat.openai.com/c/6662a113-2185-47c6-a266-947b26cbbaea>. [cit. 2023-10-20].

Další možnosti a příklady: <https://www.citace.com/blog/ChatGPT>

Kontakt

Martina Machátová

Moravská zemská knihovna v Brně

Tel.: 541 646 170

E-mail: Martina.Machatova@mzk.cz

